

De Roeping van Broeder Willem.

mingen omhoog heffend, riep hij, zo hard hij kon, in het weinige Vlaams, dat hij in zijn jeugd, toen hij in Vlaanderen was opgevoed, van zijn moeie Beatrijs geleerd had: „*Siet, goede lieden! Ic ben de grave van Artoyse! Font mi het leven!*”

De Vlamingen echter, die, telkens opdringend uit de achterste reien, om hem heen stonden in een benauwende kring en de paarden van de noch weerstand biedenden ridders met vreeslike slagen bedwelden, gebaarden zich alsof zij de zin van zijn woorden niet verstonden, en tot alle antwoord riepen zij hem met honend gegrinnik toe:

„*Welghecomen, edel here Grave! Welghecomen! Segghet ons, here, wan toch vertrekste weere?*”

En anderen schertsten; „*Ei! Sine hooghede spreket ghelike Dietsc als wi! Hevet hi selve dan al verstanden, hoe valsche ende lelik dat Walsce es? Ei! Comt ende hoert toch, ghi goede luden! Dese Wale spreket Dietsc als wi!*”

En de ridder hernam, en nu klonk het als een smeking, gestameld uit benepen gorgel:

„*Ach, ic bidde u, goede luden! Laet mi 't leven, aen mi ende aen Morel, minen edelen orse. — Siet, ic geve mi aen ulieden over! Hoert toch min ridderwoert ende neemt van mi mijn goede swert.*”

En noch eenmaal beproefde hij het, zich op te lichten en het zwaard te grijpen, dat in de worsteling naast hem gevallen was. . . .

„*Ic gheve mi over,*” zei hij heel zacht, en noch eens fluisterde hij, bijna onhoorbaar: „*Ic gheve mi over!*” Maar de Vlamingen riepen: „*Wi en cennen di niet. Ofte beter, Here! Wi cennen di mer al te langhe! Ende wolven ende gieren en sparen wi in ons Vlaenderen niet!*”

Toen zag Willem, in een ondeelbaar kort oogenblik, zich zelf weer, zoals hij zich gezien had in het kapelviezioen, dodend de schitterend geharnaste ridder, die nu zacht kreunend aan zijn voeten lag. Weer klonken, geheimzinnig, heel diep in zijn binnenste ziel, de woorden, die hij had gehoord als kind in de bidkapel van het klooster de Maagdenspiegel. . . .

Werktuigelijk, bijna als een die opstaat in zijn droom en in die droom dingen doet,

waarvan zijn bewustzijn zelf niet afweet, zwaaide hij zijn verschrikkelijk wapen noch eenmaal in de hoogte, en met een slag tegen de bleke slapen doodde hij, als wilde hij een herinnering doden, die vóór hem opgeleefde verschijning uit zijn ekstaze zo lang geleen.

Heer Gwijde, die van de tegenovergestelde zijde van de kouter, waar hij met zijn mannen tegen het Franse centrum gevochten had, de standaard van Artois had zien wankelen en vallen, was, om hem te hulp te komen, met jeugdige vlugheid van zijn paard gesprongen, dat zijn schildknaap bij de teugel hield.

Hij kende de onverbiddelijke haat van het volk tegen de Franse veldheer, en zich met moeite een weg banend door de juichende burgers, sprong hij, in zijn dreunende wapenrusting, zwaar metaalrinkelend bij elke stap, over de bergen van gewonden en doden, in ordeloze hopen woest over elkander geworpen.

Hijgend van inspanning, bijna zwart geblakerd door de damp en de smoor, schoof hij de mannen van het Vrije op zijde, die alle dicht opeengedrongen, als honden om een afgejaagd hert, zich neerbukten over een pas gesneuveld ridder.

„*Ende ene van de borgheren uut Brux-Ambacht, vannet vermaerde becnhouwersgilde, dieselfde die de schiltensape van Artoise ghe-doet hadde, drongh haesteliken door die anderen naer voren. Ende het was een cleen manneken met korte beentjes, rodinen gesichte ende een dubbelde kinne, ende hi sneet seer handig-lik, met enen clenen, korten knive, den Grave sine tonghe uten monde, ende hi bootse op denselfden knive aen Mer Gwyde van Namen, segghende, terwilien hi sonderlingen lachte: Mer Gwyde, hebste honger? Siet! Eet nu! Dit is die Walsce tonghe van Artoise.*”

Zo werd de grote *wich* bij Curtericke door de Vlamingen gewonnen.

* * *

De zomeravond duisterde over het veld, en uit de lichte stad, die zuidwestwaart van de Groeninger kouter met haar hoge witte wallen scheen te luisteren naar het vrome bingebangen van de klokjes, stegen van lieverlede, „*al luder ende luder in den stillen*